

Табели на понуда и на употреба

ЕС_ПУ_А_МК_2022_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за пресметка на БДП по расходен метод	
1.3	Лице за контакт
Лидија Кралеvsка	
1.4	Звање на лицето за контакт
Советник	
1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
1.6	Електронска адреса
lidija.krlevska@stat.gov.mk	
1.7	Телефонски број
00389 2 3295-686	
1.8	Факс
00389 2 3111 336	
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
2.2	Последна објава на метаподатоците

2.3 Последно ажурирање на метаподатоците

11.06.2025

3 Статистичка презентација**3.1 Опис на податоците**

Табелите за понуда и за употреба се матрици по дејности и по производи, кои даваат детална слика за вкупната економија и тоа за: понудата на стоки и на услуги од домашно производство и од увоз, употребата на стоки и на услуги за меѓуфазна потрошувачка и за финална употреба (потрошувачка, бруто-инвестиции и извоз) и додадената вредност и нејзините компоненти.

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејности, НКД Рев.2

Класификација на производи по дејности, КПД

3.3 Опфат на сектор/и

Сектори од НКД Рев.2 (А*10): А Земјоделство, шумарство и рибарство, Б, В, Г, Д Рударство и вадење на камен; Преработувачка индустрија; Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација; Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината, Ѓ Градежништво, Е, Ж, З Трговија на големо и мало; поправка на моторни возила и мотоцикли; Транспорт и складирање, Објекти за сместување и сервисни дејности со храна, S Информации и комуникации, И Финансиски дејности и дејности на осигурување, Ј Дејности во врска со недвижен имот, К, Л Стручни, научни и технички дејности; Административни и помошни услужни дејности, Љ, М, Н Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување; Образование; Дејности на здравствена и социјална заштита, Њ, О Уметност, забава и рекреација; Други услужни дејности.

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Табелите за понуда и употреба на производи и на услуги се составуваат врз основа на методолошките концепти, дефиниции и класификации што се препорачуваат во „Прирачникот за инпут-аутпут табели“ на Евростат. Концептите и дефинициите за основните категории на БДП се исти како и во Системот на националните сметки. Табелата за понуда ја прикажува вкупната понуда на стоки и на услуги што ја составува домашното производство по производи и по дејности и увозот по производи. Производството е дефинирано по основни цени, што значи дека вреднувањето на производството на секој вид на производ ги исклучува дистрибутивните маржи (трговски и транспортни) и даноците на производи, а ги вклучува субвенциите на производи. Вредноста на увозот треба да биде компатибилна со онаа на производството и затоа увозот на стоки е вреднуван по CIF цени. Двете компоненти, производството и увозот, ги даваат вкупните ресурси по основни цени. Табелата за понуда, исто така, ги дава

ресурсите проценети по набавни цени кои се добиваат кога на ресурсите по основни цени ќе се додадат дистрибутивните маржи (трговски и транспортни) и даноците минус субвенциите на производи. Табелата за употреба ги прикажува меѓуфазната потрошувачка по производи и по дејности, употребата на производите за финална потрошувачка, бруто-инвестициите по производи, извозот по производи и компонентите на додадената вредност (надоместоците на вработените, другите нето-даноци без субвенциите на производството, оперативните нето-вишоци и амортизацијата на основните средства), по дејности. Употребата на стоките и на услугите - меѓуфазната потрошувачка и финалната потрошувачка - се проценети по набавна цена која е цена на производот платена од купувачот.

3.5	Статистичка единица
------------	----------------------------

3.6	Статистичка популација
------------	-------------------------------

3.7	Референтна област
------------	--------------------------

НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија)

3.8	Временска покриеност
------------	-----------------------------

Од 2005 до 2009 година според НКД Рев.1.

Од 2005 до 2011 година според ЕСС 95.

Од 2010 до 2022 година според НКД Рев.2.

Од 2012 до 2022 година според ЕСС 2010.

3.9	Базен период
------------	---------------------

4	Единица на мерење
----------	--------------------------

мил. денари

5	Референтен период
----------	--------------------------

Година (календарска година од 01.01. до 31.12.)

6	Институционален мандат
----------	-------------------------------

6.1	Законски акти и други договори
------------	---------------------------------------

Закон за државната статистика

Програма за статистички истражувања, 2023-2027

Национални:

Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/1997,

21/2007, 51/2011, 104/2013, 42/2014, 192/2015, 27/16, 83/18, 220/18 и Програма за статистички истражувања 2023-2027 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 29/23).

Европски: Регулатива (ЕУ) бр. 549/2013 на Европскиот парламент и на Советот Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 724/2014 на Комисијата за стандардот за размена, во согласност со барањата на Регулативата (ЕУ) бр. 549/2013

Меѓународни: Систем на национални сметки 2008, ЕС/IMF/OECD/UN/WB, 2009
Европски систем на сметки ECC 2010, Евростат, 2013
Прирачник на Евростат за табели на понуда и употреба и Input -Output табели, Евростат, 2008

6.2 Споделување на податоци

Табелите се испраќаат (преку eDAMIS) до Евростат.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика <https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx>.
2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост <https://www.stat.gov.mk/pdf/PolitikaZaDoverlivost.pdf>

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (<https://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>) и Политиката за доверливост (<https://www.stat.gov.mk/pdf/PolitikaZaDoverlivost.pdf>), индивидуалните податоци не се објавуваат.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика <https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx>.
2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост <https://www.stat.gov.mk/pdf/PolitikaZaDoverlivost.pdf>

8.2 Пристап до Календарот на објавување

<http://www.stat.gov.mk/Kalendar.aspx>

8.3 Кориснички пристап

Во согласност со политиката за дисеминација, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници, кои се информираат од Календарот на објавување и ниеден корисник нема привилегиран третман.

9 Фреквенција на дисеминација

Годишна.

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

10.2 Публикации

10.3 Онлајн база на податоци

<http://www.stat.gov.mk/IOTabeli.aspx>

МАКСтат база на податоци - Табели за понудата и употребата и input-output табели

10.4 Пристап до микроподатоци

<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>

Во согласност со Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx> (член 41) и со Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозувана нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот. Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор.

10.5 Друго

Податоците од табелите се испраќаат во Евростат и тие се објавени на веб-страницата на оваа институција.

10.6 Документација за методологијата

<http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija.aspx?id=45>

Методолошки објаснувања кои се дел од публикацијата „Табели за понудата и употребата на стоки и на услуги“.

10.7 Документација за квалитетот

11 Управување со квалитет

11.1 Обезбедување на квалитетот

<http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>

<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6>

http://www.stat.gov.mk/pdf/Politika_za_kvalitet_mk.pdf

<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2>

Посветеноста на Државниот завод за статистика за обезбедување квалитет на производите и на услугите е содржана во: Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>, Стратегискиот план на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6>, Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24> како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот за работа на европската статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2>.

Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување квалитет се документирани во интерен документ Насоки за обезбедување квалитет на статистичките процеси.

Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот Упатство за менаџери на статистички истражувања.

11.2 Оценка на квалитетот

12 Релевантност

12.1 Потребни на корисниците

Табелите за понудата и за употребата на стоки и на услуги обезбедуваат целосна и многу детална слика на една економија. Тие формираат соодветна база за многу различни видови на економски анализи како што се деталните анализи на процесот на производството, употребата на стоките и на услугите и создавањето на приходот од производството. Табелите за понудата и за употребата на стоки и на услуги, пред сè, се статистичко средство. Тие обезбедуваат рамка за проверка на конзистентноста на податоците за тековите на стоките и на услугите добиени од сосема различни видови на статистички извори, проверка на конзистентноста на користените дефиниции и класификации и добра основа за правење на сигурни процени кога недостасуваат одредени статистички податоци. Тие играат многу важна улога како рамка за интегрирање на националните сметки и претставуваат идеално средство за балансирање на понудата и на употребата. Исто така, обезбедуваат еден интегриран пристап и најдобра рамка за пресметување на бруто-домашниот производ по тековни и по постојани цени. Трите

методи на пресметка на бруто-домашниот производ (производен, расходен и доходен) даваат еднаква вредност само ако може да се состават избалансирани табели за понудата и употребата. Табелите за понудата и употребата на стоки и на услуги претставуваат основа за изведување на симетричните input-output табели.

12.2 Задоволство на корисниците

Извештај од Анкетата за задоволство на корисниците, 2019 година

Државниот завод за статистика ја спроведува Анкетата за мерење на задоволството на корисниците <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=33>. Оваа анкета е спроведена во 2009, 2012, 2015, 2017 и последната во 2019 година.

12.3 Комплетност

Комплетност на податоците на национално ниво = 100%.

Комплетност на податоците за Евростат = 100%.

13 Точност и веродостојност

13.1 Свкупна точност

Точноста на податоците се обезбедува преку преземање на мерки за намалување на примерочните и/или непримерочните грешки, како и дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.

13.2 Примерочни грешки

Не е применливо.

13.3 Непримерочни грешки

Не е применливо.

14 Навременост и точност

14.1 Навременост

T+900.

14.2 Точност

Сите податоци се објавени според роковите во Календарот на објавување и навремено проследени/испратени до Евростат.

15 Кохерентност и споредливост

15.1 Географска споредливост

Податоците се споредливи на НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија). Споредливоста е обезбедена на меѓународно ниво.

15.2 Временска споредливост

Од 2005 до 2009 година според НКД Рев.1 и од 2005 до 2011 година според ECC 95.

Од 2010 година, според НКД Рев.2. и од 2012 година според ECC 2010.

Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин - 11.

15.3 Меѓудоменска кохерентност

Меѓудоменска кохерентност е обезбедена. Се прават споредби со годишните и кварталните податоци од националните сметки.

15.4 Внатрешна кохерентност

Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена, податоците се контролираат и анализираат во процесот на производство.

16 Трошок и оптовареност**17 Ревизија на податоците****17.1 Политика за ревизија на податоците**

http://www.stat.gov.mk/pdf/revizii/PolitikaZaRevizija_mk.pdf

17.2 Практика за ревизија на податоците

Ревизија на податоците се прави со промена на Европскиот систем на сметки ECC95, ECC 2010, Системот на национални сметки СНС93, СНС2008, промените на Националната класификација на дејностите итн.

18 Статистичка обработка**18.1 Извори на податоци**

Извори на податоци: пресметки на БДП според производниот, доходовниот и трошочниот метод, статистички истражувања на ДЗС и платен биланс на НБРМ.

18.2 Фреквенција на прибирање податоци

Годишна.

18.3 Прибирање на податоците

Податоците се прибираат по електронски пат, агрегирани на две шифри на дејности и на производи, од статистичките истражувања и од административни извори.

18.4 Проверка на податоците

Проверка на податоците се врши во текот на целиот процес на составување, според дефинираните правила за валидација на табелите за понуда и за употреба.

18.5

Компилирање податоци

18.6

Прилагодување

Не е применливо, не се врши прилагодување на временската серија.

19

Коментар

A.1

Анекси